ORDO FRANCISCANUS SAECULARIS
Consilium Internationale
Via Vittorio Putti, 4/int. 6 - 00152 Roma
Tel. +39 06.45471722 Fax +39 06.45473094
E-mail: ciofs@ciofs.org
www.ciofs.org

Prot. č. 3667

V Ríme 8. apríla 2024
Všetkým národným bratstvám OFS

Vec: Nespravodlivosť vojny a naliehavá potreba mieru a úplného odzbrojenia

Drahí bratia a sestry,

Pokoj a dobro!

V spoločnosti stále rezonujú slová Svätého Otca, pápeža Františka, ktoré povedal na otázku: "*Na Ukrajine sú jedni ľudia, ktorí žiadajú odvahu vyvesiť bielu vlajku, kapitulovať. Iní však hovoria, že by to legitimizovalo silnejšieho. Čo si o tom myslíte*?"
Odpovedal: „*Je to interpretácia. Ale myslím si, že silnejší je ten, kto vidí situáciu, myslí na ľudí a má odvahu vztýčiť bielu vlajku a rokovať. A dnes sa dá rokovať s pomocou medzinárodných mocností. Slovo vyjednávať je slovo odvahy. Keď vidíte, že ste porazení, že veci nejdú dobre, je potrebné mať odvahu rokovať. A môžete sa hanbiť, ale ak budete takto pokračovať, koľko smrti to ešte prinesie? A skončí to ešte horšie. Vyjednávajte včas, hľadajte nejakú krajinu, ktorá by sprostredkovala. Dnes, vo vojne na Ukrajine, je veľa ľudí, ktorí chcú byť sprostredkovateľmi. Napríklad Turecko... Nehanbite sa vyjednávať skôr, ako to bude horšie*."[1]

Myšlienky Svätého Otca vychádzajú zo sociálneho učenia Cirkvi, ktoré má byť historickým pokračovaním náboženského a sociálneho posolstva nášho Pána Ježiša Krista. Cieľom tohto učenia je transformácia ľudskej spoločnosti zvnútra, čítanie znamení čias a riešenie otázok ekonomicko-sociálnych a politických. Takto sa Cirkev stáva kritickým svedomím sveta a tlmočiteľom ľudstva.

Pokoj medzi ľuďmi bol vždy stredobodom učenia Cirkvi: pápež sv. Ján XXIII. v roku 1963 napísal v encyklike *Pacem in terris,* že keď sa hovorí o pokoji, ľudská osoba je povýšená, pričom stanovuje základný princíp: všetko je o dôstojnosti človeka, pretože pôvod a cieľ pokoja spočíva v úcte voči každej jednotlivej osobe.

Medzi dokumentmi Druhého vatikánskeho koncilu je aj pastorálna konštitúcia *Gaudium et spes* o Cirkvi v súčasnom svete, ktorá sa zaoberá citlivou témou absolútneho odsúdenia vojny a hľadania medzinárodnej akcie, aby sa jej zabránilo. Píše sa v nej: „*Keďže mier má byť ovocím vzájomnej dôvery národov, namiesto toho, aby sa štátom nanútil pod hrozbou zbraní, všetci majú pracovať na tom, aby sa konečne skoncovalo s pretekmi v zbrojení. Aby sa však skutočne začalo s odzbrojovaním, nesmie sa postupovať jednostranne, ale súčasne z oboch strán a na základe dohovoru zaručeného naozaj účinnými opatreniami."*[2] Pokiaľ ide o úlohu hláv štátov pri hľadaní pokoja, potvrdzuje sa: „*Musíme sa neprestajne modliť k Bohu, aby im dal silu vytrvalo podniknúť*

[1] Pápež František, rozhovor s RSI (švajčiarsky rozhlas a televízia) 20. marca 2024
[2] *GS, 82*

a s odvahou vykonávať toto dielo najväčšej lásky k ľuďom, prostredníctvom ktorého sa mužne buduje budova pokoja.

Takáto práca si dnes určite vyžaduje, aby rozšírili svoje mysle a srdcia za hranice vlastného národa, odložili bokom všetky národné sebectvá a všetky ambície nadvlády nad inými národmi a namiesto toho živili hlbokú úctu k celému ľudstvu, ktoré je teraz tak namáhavo na ceste k väčšej jednote.“[3]

V tomto bode si musíme položiť otázku, aký je náš postoj ako svetských františkánov k téme nespravodlivosti vojny, naliehavosti mieru a úplného odzbrojenia? Prvý príklad možno čerpať z našich dejín: úloha *nositeľov pokoja* bola uznaná ako zvláštna charakteristika františkánov od ich počiatkov. V trinástom storočí, na rozdiel od bojov a pomsty, ktoré sa často používali na riešenie sporov, františkáni volali po harmónii a mieri. V reakcii na zneužívanie feudálnych pánov urobili všetko, čo bolo v ich silách, aby bránili najnižšie triedy kázaním absolútnej vernosti Cirkvi a pápežovi. František bol vnímaný ako zdroj inšpirácie pre inovatívne mierové riešenia konfliktov, akýsi jedinečný model schopný realizovať účinné iniciatívy rekompozície a upokojenia. Príkladom sú Chválospev brata Slnka, kázeň vtáčkom. V Kvietkoch sv. Františka čítame príbeh o vlkovi z Gubbia, v ktorom sa predstavuje František ako propagátor znovuobjavenej harmónie človeka s celým vesmírom a úcty k zvieratám a prírode. Stretnutie so sultánom al-Malikom al-Kamilom vytvára model medzináboženského dialógu. Druhý príklad vyplýva z našej reguly: „*Ako nositelia pokoja, ktorý sa má ustavične šíriť, nech rozhovorom hľadajú cesty k jednote a bratskému súladu, dôverujúc v prítomnosť Božieho semena v každom človekovi a v premieňajúcu silu lásky a odpustenia."* (Článok 19 Regula OFS).

Na začiatku tretieho tisícročia ľudstvo zažíva hlboké zmeny, ktoré spochybňujú samotný svetový poriadok, ktorý vznikol po druhej svetovej vojne: ideme od krízy ku kríze a „*Vojna nie je prízrak minulosti, ale stala sa konštantnou hrozbou. Svet nachádza čoraz viac ťažkostí na pomalej ceste k mieru, na ktorú sa vybral a ktorá začala pozvoľna prinášať ovocie.“*[4] To všetko môže len posilniť odhodlanie podporovať „*nespochybniteľný právny štát a neúnavné uchyľovanie sa k rokovaniam, dobrým službám a arbitráži, ako to navrhuje Charta Organizácie Spojených národov, skutočná základná právna norma."*[5] Z toho vyplýva, že celé kresťanstvo je povolané odmietnuť subtílnu a zdanlivo racionálnu logiku, ktorá vidí na jednej strane nevyhnutnosť použitia zbraní ako odpoveď na utrpenú agresiu a na druhej strane začiatok nevyčerpateľných pretekov v zbrojení, ktoré s cieľom viesť k oslobodeniu okupovaných území a obnoveniu status quo, spúšťa nekonečný konflikt, ktorý spôsobí obrovskú devastáciu a neprijateľné straty na ľudských životoch. Nevyhnutné odmietnutie takéhoto klamu sa musí premietnuť do povinnosti podporovať konkrétne politické rozhodnutia pri hľadaní dialógu a porozumenia, podľa príkladu stretnutia sv. Františka so sultánom.

Zakončujeme slovami nášho serafínskeho otca o tých, ktorí vytrvajú v nasledovaní nášho Pána Ježiša Krista: *„Ó, akí blažení a požehnaní sú tí a tie, keď toto konajú a v tom vytrvajú, lebo spočinie na nich Duch Pánov a urobí si u nich príbytok a domov a sú deťmi nebeského Otca, ktorého skutky konajú, a sú ženíchmi, bratmi a matkami nášho Pána Ježiša Krista.“*[6]

SEKRETARIÁT PRE SPRAVODLIVOSŤ, MIER A INTEGRITU STVORENIA

[3] *c.s.*
[4] Pápež František, Encyklika Fratelli Tutti, 256
[5] Pápež František, Encyklika Fratelli Tutti, 173
[6] List veriacim: Povzbudenie bratom a sestrám kajúcnikom